

INSPECCIÓN PRIMAVERA 2014 DO RÍO PEQUENO

O pasado 3 de xuño, os alumnos de 4º ESO acompañados polas profesoras Beatriz González e María Jesús Besteiro, participantes no Proxecto Ríos, fixeron a saída ó Río Pequeno para facer a inspección de primavera.

Os alumnos, tras observar o tramo e facer unha serie de análisis, tiveron que cubrir unha ficha na que se reflexan 3 aspectos do río: calidade hidromorfolóxica, calidade físico-química e calidade biolóxica.

Tras facelo, deducimos que a calidade ecolóxica do ecosistema fluvial no tramo elixido segue a ser boa aínda que a marxe esquerda presenta unha intervención humana bastante maior ca no outono pero isto non influíu na calidade das augas que son boas e ben osixenadas, tal e como indican a presenza de numerosas troitas e a comunidade de macroinvertebrados atopados.

Os resultados foron os seguintes:

1.- Calidade hidromorfolóxica:

Hábitat: a auga flúe, o nivel de auga é habitual para a época do ano, hai unha frecuencia ocasional de rápidos no tramo de río escollido, o substrato son coídos e gravas con area e limos, a cobertura de vexetación acuática é escasa e o río presenta moitas zonas sen sombra. Isto lévanos a unha valoración final do hábitat bastante boa, de 60 puntos, que se interpreta como un hábitat que pode soportar unha boa comunidade de macroinvertebrados.

Bosque de ribeira: Para unha primeira valoración empregamos o índice QRISI aplicándoo nas dúas marxes. Na dereita ten calidade moderada, con bastantes árbores propias de ribeira (amieiro, salgueiro, loureiro, bieiteiro, freixo, ...) pero na esquerda ten calidade bastante menor xa que a intervención humana está máis presente (prado, casa, ...), moito máis que na inspección do pasado outono pois cerraron a finca para meter gando, fixeron uns chabolos e drenaron parte do prado pero sen consecuencias de momento para as augas.

2.- **Calidade físico-química.** Medimos unha serie de parámetros e os resultados son os seguintes: Temperatura de 14,5º, transparencia boa (aprécianse os 4 sectores), nitratos entre 5-20mg/l, osíxeno disolto de 4mg/l e nivel de saturación de osíxeno do 36%.

3.- **Calidade Biolóxica:** para valorala, fixámonos sobre todo nos macroinvertebrados que son excelentes bioindicadores, pero tamén na

presencia de moitas troitas e rás, nas plntas acuáticas e de ribeira, nas árbores e nas especies exóticas invasoras.

Macroinvertebrados: A presenza de determinados organismos organismos no río, chamados bioindicadores, pode dar unha idea da calidade do ecosistema. De maneira xeral, os ambientes degradados presentan unha menor cantidade e variedade de organismos. Aínda que se poden empregar distintos bioindicadores como liques, algas, bolboretas, etc, nós basámonos nos macroinvertebrados por seren doados de capturar e observables cunha lupa. Capturámolos con un trueiro ou coador e o observalos coa lupa identificamos:

- Tricópteros - son larvas de insectos que moitas veces lástranse no fondo do río por seren capaces de facer estuches con pedriñas, areas, anacos de madeira,... (3 tipos: Bracycentridae, Hydropsychidae e Limnephilidae)
- Plecópteros - só un tipo: Perlodidae
- Efemerópteros - son larvas de efímeras (Baetidae, Ephemerellidae, Heptageniidae e Ephemeridae)
- Dípteros - larvas de moscas e mosquitos dos grupos Chironomidae, Simuliidae e Tipulidae
- Larvas de libélulas de 2 tipos: Gomphidae e Libellulidae
- Moluscos (pequeñas caracolas e alguna lapa)
- Heterópteros tipo Gerridae que é o zapateiro común
- Vermes cilíndricos ou oligoquetos
- Arácnidos

En función dos macroinvertebrados atopados, tendo en conta que cada familia ten unha categoría (moi boa, boa, moderada, deficiente e mala) e que para determinar o rango de calidade debemos atopar polo menos 3 familias representadas que indiquen o mesmo, chegamos á conclusión de que o tramo de río estudado presenta boa calidade porque bioindicadores deso son as larvas de libélulas, os tricópteros e as efímeras.

Plantas acuáticas: Fomos fixándonos nalgunha das máis típicas como pé de boi, lirio amarelo e ranúnculo ou herba das almorranas.

Árbores de ribeira: Atopamos árbores típicas de ribeira como ameneiro, salgueiro, freixo, bieiteiro e loureiro.

Plantas invasoras: Tamén atopamos algunha como eucalipto, bambú, carballo americano e cerdeiras ornamentais.